דו-שבוע

תשבץ העולם הזה 1186

למרות שהבטחנו לגוון את מדורנו בגלופה חדשה, לא נוכל לפסוח על תשבצו של אורי שיקה, וזאת בגלל העובדה שאנו מקנאים בלילי גלילי, אצלה מתפרסם אורי שיקה מדי פעם. לאורי שיקה, בוגר בית־ספר מקצועי, תחביבים רבים. הוא הומוריסט, פזמונאי (פזמוניו מושרים בפי **צמד העופרים**) ואף מחבר תשבצים. פרטים נוספים: בן 18, מתכונן לבחינות בגרות, חיפאי. למרות הבלבול, אולי תפתרו בכל זאת את התשבץ, ולו רק למען היחסים שבינינו לבין לילי גלילי?

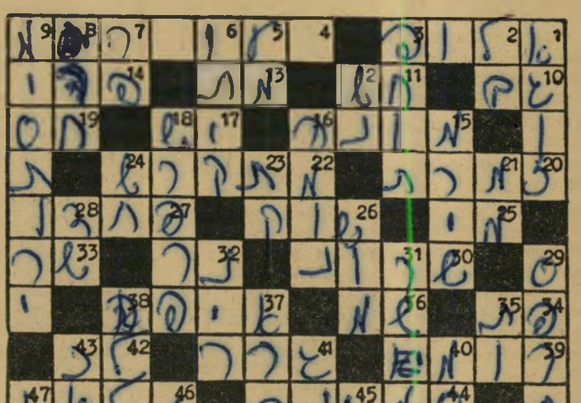

מאוזן: 1) דרגת צבאית נבוהה. 4) צמד זמרים ישראלי. 10) אחורי הנוף. 11) הרגיש. 13) כר מינו. 14) יבול ח־עץ. 15) סופר מספרים. 17) קיים. 19) ריחם. 20) מקצועה של ריקה וראי. 22) מחשבה. 25) טלח שאלה. 26) בן ת־אשה קונה מצרכים ומנבר חושק בזה. 27) יראו. 30) מ־אזורי הארץ. 32) משמש למאור. 33) מיניסטר. 34) פרי־סה. 36) מבני נות. 37) היכו. 39) קיס־רות יוליוס. 41) סחב. 42) צעד. 44) בית מדרש למורים. 46) התעשרו. 48) מידת חשמל. 50) בת קול. 51) רקוד שקט. 53) רוק אנד ... 55) מקוה מים. 57) המזון במדבר. 58) חיל אויר (ר"ת). 59) פטרה נמצאת שם. 60) הור.

מאונך: 1) קשה לפיצוח. 2) אבר מרכזי בגוף. 3) ההיפך מיותר. 5) אומה. 6) בעל תק. 7) איצטבא. 8) לבנה. 9) טמיר. 12) שולח שרשים לתחיכיים. 15) לוח עץ. 16) קהל רב. 18) כסא נמוך. 21) מפקד מחלקה (ר"ת). 23) 600 (במנין לחדם מרחק). 24) המלך בפרס. 26) אחד מאלופיו של ביאליק. 28) צווארון. 29) מונח בארון הקודש. 31) כתב שנכתבים בו שמות אנשים או חפצים. 32) יושב ראש (ר"ת). 35) סימן. 37) מנרש התניה של תיבת נח. 38) שבחו, פארו. 49) מתחביבין של אשכול. 41) מקום גדור שצומחים בו עצים. 43) עשרים ואחד. 45) חבר. רע. 46) הבי זמר. 47) בטוח. 49) שורה. 52) ישו. 54) לעצמי. 56) שפת הפרה. 58) לא אשם.

במדינה

העם

אייכמניה

מספר ילדים מרחוב עקיבא שבחיפה, המציא השבוע משחק מיוחד. הם שיחקו ב„משפט אייכמן". הוחלט כי דובי פרייס, הצעיר שבחבורה, יהיה אייכמן. בית־המשפט מצא אותו חייב, דן אותו לתלייה. בו במקום נכרך חבל סביב צווארו והוא נתלה על עץ — כמעט עד צאת נשמתו. ברגע האחרון הציל אותו אחיו הבכור ממוות בטוח.

היה זה רק סיפור קטן מתוך נחשול של ידיעות, ניחושים והודעות שהציף את האוויר הישראלי, ואשר במרכזו עמד העציר אדולף אייכמן. אוסף מקרי של ידיעות:

● פחות משעתיים אחרי שהתפרסמה דרישת ארגנטינה שישראל תסגיר לידיה את אייכמן, צילצל אלמוני לשגרירות ארגנטינה בתל־אביב, הודיע כי הוטמנה פצצה בשגרירות. המשטרה ערכה חיפוש שלא גילה דבר, המשיכה לשמור על בניין השגרירות ועל בית השגריר.

● ידיעה שהודלפה מחקירת אייכמן אמרה כי ל.ס.ס. היו סוכנים בארץ־ישראל, בי־ניהם אף יהודי החי כיום בירושלים. יהודי זה קיבל כסף מהנאצים, הכין רשימה של הנכבדים שהיו מועמדים לחיסול מידי, בּ־מקרה של כיבוש הארץ בידי הגרמנים.

● הארי פיס, אביו של אחד הסרג'נטים שנתלו בידי האצ"ל ב־1946, פירסם מכתב בדיילי טלגראף, בו טען כי אם מדינת ישראל רואה את עצמה מוסמכת מבחינה חוקית לשפוט נאצי על פשעים שביצע לפני קום המדינה, הרי שעליה גם להעמיד את מנחם בגין לדין על תליית הסרג'נטים.

● שלושה מפיקים הוליבודיים הודיעו שיתחילו בקרוב בהפקת סרטים, שעלילתם תהיה הרדיפה אחרי אייכמן ולכידתו.

● מחפשי־הצדקות חזרו מאה שנה אחורה, לתקופת המלכה ויקטוריה, כדי למצוא תקדים לחטיפת אדם מארץ זרה. המקרה: חטיפתו של אחד זיאבו באלפור בידי שליחי סקוטלאנד יארד, אחרי שברח לבואנוס־איירס עם שמונה מיליון לי"ש גנובים.

● לה־רסון, המופיע בבואנוס־איירס, גילה כי אייכמן הוברח כאיש־צוות של מטוס אל־על. שמו האמיתי אף הופיע ברשימת הצוות שהוגשה לשלטונות הארגנטינים, כשהיא מוכתמת בכתם מקרי־כביכול של דיו. משטרת הגבולות לא השגיחה בכך.

● דליקה שפרצה בבניני האומה בירושלים עוררה את השמועה הכסילה כי מחתרת נאצית ביקשה בצורה זו להרוס את האולם, שבו ייערך כנראה משפט אייכמן.

● מעריב נכשל כשלון עתונאי חרוץ, כאשר טען כי האישיות הישראלית הראשונה שביקרה את אייכמן במעצרו היא שרת העבודה גיורא יוספטל, שעה שכל בעלי־דיעה בארץ ידע כי המבקר היה דוקא ראש משלחת השילומים פנחס שינערי. מעריב נאלץ לפרסם את הכחשתו של יוספטל.

ידיעות אלה ואחרות מילאו השבוע את העתונים, דחקו לסינה את כל שאר החדשות: ההצעה להסיל מלחה־חובה גדול חדש על האזרחים, כדי לממן צרכים ברורים לגמרי עוד לפני הגשת התקציב הרגיל; נסיעתו של בן גוריון לצרפת. אדישותו של הציבור לגבי ביקור זה היתה מאלפת במיוחד. היה זה כאילו הרגיש הציבור כי שותפות ישראל־צרפת, שעמדה פעם במרכז החיים הישראליים, הפכה כמעט שריד מן העבר.

חקלאות

האדמה לא טובה

הפצע בגרונו של החייל הלך ותפח, הרופא ציווה עליו לפתוח את צווארון חולצתו. „אם לא תכפתר את הצווארון, אשליך אותך לבית־הסוהרו" אייש עליו מפקדו. „אם תכפתר את הצווארון, אשליך אותך לבית־הסוהרו" ענה הרופא.

כך תיאר הומוריסטן רוסי את מצבו של חייל, הנקלע בסבך של פקודות סותרות. כך קרה גם למשה ליפשיץ, יליד פתח־תקוה, שחכר אדמה בכפר יבנה כדי לנטוע פרדס והסתבך בין הוראותיו של אגף הסוכן במשרד־הפנים הממשלתי, לבין חברת ביכורי־ירק, השייכת להתאחדות־האיכרים.

הסתבכותו של ליפשיץ בין ההוראות של שני המוסדות, החלה כבר לפני שבע שנים, כשהפקיד בביכורי־ירק 300 לירות, תמורתן חכר 25 דונם אדמה למשך 49 שנים. בחגיגיות מרובה חתם החוכר על חוזה עם מנהל החברה אפרים אולטשינסקי, וליתר בטחון — בנוכחות קרובו, עסקן הצ"ח, נתן מטלון. כשביקש העתק מן החוזה, הסבירו לו אולטשינסקי ומטלון, כי אין צורך בהעתק: הם ערבים לכשרותו.

היתה זו הבטחה סתמית. מיד אחרי שסיים לעבד את שטחי האדמה והכין אותם לזריעה התערב יעקב דבי, פקיד אגף־השכון, במעשי ליפשיץ, הזהיר אותו כי האדמה שייכת לממשלה. החקלאי בן ה־54 מיהר אל אולטשינסקי, דרש ממנו להתערב.

אולטשינסקי לעג לחששותיו. כעבור זמן קצר התברר כי הלעג עצמו היה מגוחך: ליפשיץ הוציק לעזרתו את שר־המיתתת מרדכי בנטוב והתאחדות־האיכרים נאלצה להודות כי החכירה לליפשיץ אדמה השייכת לממשלה. כתמורה הציע לו אולטשינסקי אדמה בקרבת מקום.

הסיבוב השני. גם לאחר שקיבל את החלקה השנייה לא הסתיימו צרותיו של ליפשיץ. זמן קצר אחרי שהחל בעיבודה ונטע בה את שתילי פרדסו, חזרה הפרשה במהדורה שניה.

„פניתי אל ח"כ יוסף ספיר, אל יושב־ראש מועצת ההדרים צבי איזקסון ואל בן־דודי נתן מטלון," סיפר השבוע ליפשיץ, איש משכיל, שסיים בית־ספר חקלאי בצרפת. „הסברתי להם שהשתילים שלי עומדים ללא מים, שהשקעתי באדמה את כל כספי. יש לי 10 אלפי לירות חובות, ומשכנתי את הבית שלי בפתח־תקוה. רציתי שהם יתערבו לטובתי, אבל הם לא רצו לעשות כלום. ספיר סתם הציע להגיש משפט."

הצעת ספיר היתה תחבולה פשוטה: כי קרובו של ליפשיץ וידידו של ספיר, עורך־הדין נתן מטלון, שהיה נוכח בשעת חתימת החוזה בין ליפשיץ ואולטשינסקי, לא רצה להעיד לטובת החוכר במשפט שהתכונן לה־גיש נגד התאחדות־האיכרים. תחת זאת הסתפק בהסבר כי חברת ביכורי־ירק, שהחכירה לליפשיץ הממושקף את האדמה השייכת לממשלה, עשה מה שעשתה בתום־לב.

לליפשיץ לא נותרה השבוע ברירה. אחרי שהטריד במכתביו את שר־החקלאות הקודם, קדיש לוז, נותר ללא תשובה, שלח השבוע מכתב אל דויד בן־גוריון וביקש את התערבותו האישית — נגד התאחדות האיכרים וביכורי־ירק, הצדדים שחייבים היו, לכאורה, להגן עליו. „אם גם זה לא יועיל, אפתח בשביתת־רעב או שאכריז על עצמי כעל פושט־רגל. כי אין לי כסף להחזיר את חובותיי," קבע החקלאי חסר־האדמה.

בצל ירוק

„אנחנו לא נהיה השוטרים שלכם. אנחנו מדריכים. את העבודה הבזויה הזאת עשו בעצמכם." הודיעו אנשי הסוכנות למועצה לשיתוף ירקות. המלאכה הבזויה שביקשו אנשי המועצה ממדריכי הסוכנות לעשות: לעבור בעשרות מושבים בלכיש ובנגב, לבדוק כמה דונמים של בצל מסוג ריבר סייד המשובח גידל כל מושב. במקרה של חריגה מהתכנית המקורית של תכנון המועצה היה עליהם להורות לאותם מושבים לעקור את הזרוע בדונמים המיותרים.

מלבד הטענה שאינם רוצים להיות שוטרים, היתה לאנשי הסוכנות סיבה נוספת להתנגד: תם לפעולה. הם ידעו שלא יצליחו לשכנע בשום פנים את המתישבים, שמה שהם מגדלים היום ייחבט תוך זמן קצר לעודפים שיש להיפטר מהם בכל מחיר.

המתישבים זכרו עדיין היטב את פרשת עודפי הגזר. המושב מנחה שימש להם דוגמה מצויינת. בחודש ינואר הודיעה המועצה למנוחה כי עליהם לגדל 30 דונם גזר. אנשי המושב החליטו על דעת עצמם להגדיל במקצת את המכסה, גידלו לא פחות מ־250 דונם גזר. המועצה נופה בהם, אימה עליהם שלא יקבלו את מחירי המינימום לעודפים, אך המתישבים המשיכו בשלהם.

הסוף היה בלתי צפוי. הסכם ליצוא גזר עם גרמניה העלה את ערך הגזר־המריבה.

„אבל לא בכל יום קופץ ובא מין הסכם בלתי צפוי כמו גרמניה," טענו אנשי המועצה לשיתוף ירקות. „זה היה רק מזל שהצלחנו לקבל דולארים תמורת עודפי הגזר."

המועצה הציעה לחקלאים 100 לירות לכל דונם שיעקרו. רובם סירבו. הם מקוים כי כשיגיע זמן שיתוקו של הריבר סייד, יקבלו תמורתו 600 לירות לדונם המניב בממוצע ארבעה טונות.

השבוע הושגה בכל זאת פשרה בין הסוכנות והמועצה. מדריכי הסוכנות הסכימו לאחר את שטחי־העודפים, לנסות לשכנע את החקלאים למכור אותם מיד בבצל ירוק. „אבל בלי לחץ," הם קבעו, „לחץ לא נפעיל על המתישבים. אנחנו לא שוטרים."

• כפי שנמסר בתצפית בהעולם הזה (1185).